

REVISTA ROMÂNĂ DE JURISPRUDENȚĂ

3/2017

Indexare internațională: www.ebscohost.com, www.ssm.com, www.heinonline.com – baze de date internaționale recunoscute pentru domeniul științelor juridice (conform Anexei nr. 24 pct. 1 din Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 6560/2012)

CUPRINS

I. JURISPRUDENȚĂ

A. DREPT CIVIL ȘI DREPT PROCESUAL CIVIL

1. Subrogația legală a codebitorului-plătitor în drepturile creditorului fiscal derivate dintr-un titlu executoriu reprezentat de o sentință penală. Regres (total) contra inculpatului-codebitor vinovat de săvârșirea faptei care a generat prejudiciul civil reparat. Încuviințarea executării silite a inculpatului-codebitor la cererea creditorului subrogat în temeiul titlului executoriu reprezentat de sentința penală, fără a mai fi necesară o nouă acțiune în regres la instanța civilă (*comentariu de avocat Ionuț Bușcan*) 15
2. Intervenție voluntară. Apel. Începerea curgerii termenului de apel. Repunere în termen Motive (*comentariu de judecător Radu-Mihai Necula*)..... 22
3. Inadmisibilitatea cererii de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 509 alin. (1) pct. 11 C. pr. civ. atunci când neconstituționalitatea dispoziției legale nu a fost invocată în cauza în care s-a pronunțat hotărârea atacată cu revizuire (*comentariu de judecător dr. Oana Cristina Niemesch*)..... 29
4. Identitate între o marcă națională înregistrată anterior și o marcă comunitară refuzată la înregistrare în România. Drepturile conferite titularului mărcii naționale protejate. Comercializarea de către un terț pe teritoriul României a unor produse purtând marca europeană, identice cu cele comercializate purtând marca națională. Acțiune în contrafacere (*judecător dr. Nicoleta Țândăreanu*) 37
5. Apel împotriva considerentelor. Condiții de admisibilitate (*judecător dr. Gabriela Cristina Frențiu*) 44
6. Revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 322 pct. 4 C. pr. civ. 1865. Condiții și efecte. Admiterea cererii cu încălcarea dispozițiilor art. 327 alin. (1) C. pr. civ. 1865 (*judecător Cosmin Horia Mihăianu*) 48

B. DREPTUL AFACERILOR

7. Confirmarea administratorului judiciar provizoriu ca administrator definitiv. Condiții de cvorum. Interpretarea art. 57 alin. (2) și (3) din Legea nr. 85/2014 (*comentariu de judecător Mihaela Sărăcuț*) 55
8. Deschiderea procedurii insolvenței. Incidența dispozițiilor art. 52 din Legea nr. 85/2006. Condiții și efecte (*comentariu de judecător dr. Marian Budă și notă de judecător dr. Nicoleta Țândăreanu*) 63
9. Scrisoare de garanție corporativă. Invocarea clauzei compromisorii. Condiții de admisibilitate din perspectiva principiului *accessorium sequitur principale* (*magistrat-asistent Oana Stan*)..... 71

C. DREPT ADMINISTRATIV

10. Date cu caracter personal având funcție de identificare. Prelucrarea codului numeric personal sau a altui identificator cu aplicabilitate generală. Lipsa consimțământului pentru predarea unei copii a actului de identitate (*comentariu de asist. univ. drd. Silviu-Dorin Șchiopu*)..... 75
11. Admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ. Refuz nejustificat (*judecător dr. Andreea Tabacu*) 80
12. Suportarea creanțelor fiscale împotriva întreprinderii individuale cu bunurile proprii ale persoanei fizice care a constituit întreprinderea (*judecător dr. Andreea Tabacu*) 89
13. Radierea din tabloul experților contabili ca urmare a condamnării penale. Necesitatea unei proceduri disciplinare (*judecător dr. Andreea Tabacu*) 95

D. DREPTUL MUNCH ȘI DREPTUL SECURITĂȚII SOCIALE

14. Neincluderea în cazul unui salariat în baza de calcul al indemnizației pentru concediu medical a veniturilor din cedarea folosinței bunurilor sau a diferențelor de drepturi salariale obținute în temeiul unor hotărâri judecătorești pentru o perioadă anterioară celei de 6 luni prevăzută de art. 10 alin. (1) din O.U.G. nr. 158/2005 (<i>comentariu de judecător dr. Oana Cristina Niemesch</i>)	103
15. Muncitor zilier. Cerere privind eliberarea unei adeverințe din care să rezulte încadrarea activității în grupa I de muncă (<i>judecător dr. Lucia Uță</i>)	110
16. Timp de lucru și timp de odihnă. Perioadă petrecută de salariat în cadrul unității, la dispoziția angajatorului (<i>judecător Romeo Glodeanu</i>)	116
17. Avocat. Calculul indemnizației de sarcină și lăuzie. Plata contribuției la sistemul public de pensii (<i>judecător dr. Gabriela Cristina Frențiu</i>)	125
18. Hărțuire morală a angajatului la locul de muncă. Buna-credință în raporturile de muncă Nerespectarea principiului demnității în muncă (<i>judecător Liviu Cornel Dobraniște</i>)	132
19. Procedura concedierii disciplinare. Condiții legale privind forma deciziei de concediere, prevăzute sub sancțiunea nulității (<i>judecător dr. Lucia Uță</i>)	137

E. DREPT PENAL ȘI PROCESUAL PENAL

20. Medic în cadrul unei instituții sanitare de stat. Luare de mită. Elemente constitutive. Diferențiere față de infracțiunea de primire de foloase necuvenite. Inexistența provocării (<i>comentariu de judecător Delia Purice și judecător Anca Daniela Moldovan</i>)	143
21. Plângere împotriva ordonanței de clasare. Fals în declarații cu ocazia administrării interogatoriului civil. Neîntrunirea elementelor constitutive (<i>judecător Ionuț Borlan</i>)	158

F. RECURSURI ÎN INTERESUL LEGII ÎN MATERIE CIVILĂ

22. Decizia nr. 3 din 6 martie 2017 în dosarul nr. 23/2016	164
23. Decizia nr. 9 din 29 mai 2017 în dosarul nr. 1/2017	167
24. Decizia nr. 10 din 19 iunie 2017 în dosarul nr. 2/2017	167
25. Decizia nr. 11 din 19 iunie 2017 în dosarul nr. 3/2017	167
26. Decizia nr. 12 din 19 iunie 2017 în dosarul nr. 5/20	168

G. RECURSURI ÎN INTERESUL LEGII ÎN MATERIE PENALĂ

27. Decizia nr. 13 din 3 iulie 2017 în dosarul nr. 1360/1/2017	169
--	-----

H. HOTĂRÂRI PREALABILE PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE CIVILĂ

28. Decizia nr. 37 din 29 mai 2017 în dosarul nr. 88/1/2017	170
29. Decizia nr. 39 din 29 mai 2017 în dosarul nr. 4153/1/2016	170
30. Decizia nr. 40 din 29 mai 2017 în dosarul nr. 80/1/2017	170
31. Decizia nr. 41 din 29 mai 2017 în dosarul nr. 4154/1/2016	171
32. Decizia nr. 42 din 20 mai 2017 în dosarul nr. 173/1/2017	171
33. Decizia nr. 45 din 12 iunie 2017 în dosarul nr. 863/1/2017	171
34. Decizia nr. 46 din 19 iunie 2017 în dosarul nr. 382/1/2017	172
35. Decizia nr. 48 din 19 iunie 2017 în dosarul nr. 390/1/2017	172
36. Decizia nr. 51 din 3 iulie 2017 în dosarul nr. 487/1/2017	172
37. Decizia nr. 52 din 3 iulie 2017 în dosarul nr. 501/1/2017	173
38. Decizia nr. 53 din 3 iulie 2017 în dosarul nr. 534/1/2017	173
39. Decizia nr. 54 din 3 iulie 2017 în dosarul nr. 591/1/2017	173
40. Decizia nr. 55 din 3 iulie 2017 în dosarul nr. 683/1/2017	174

I. HOTĂRÂRI PREALABILE PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

41. Decizia nr. 18 din 30 mai 2017 în dosarul nr. 977/1/2017/HP/P	175
---	-----

II. DEZBATERI RRDJ

1. Perspectivile salariatului în cazul insolvenței debitorului angajator (<i> judecător Lotus Gherghină</i>)	176
2. Elemente definitorii ale noțiunilor „profesie/profesionist”, „comerciant” și „întreprindere” în reglementarea noului Cod civil (<i>avocat drd. Bogdan Țene</i>)	186
3. Calitatea procesuală pasivă a oficiilor de cadastru și publicitate imobiliară în cadrul unei acțiuni în răspunderea civilă delictuală pentru ținerea defectuoasă a cărții funciare (<i>judecător dr. Gabriela Cristina Frențiu</i>)	193
4. Principiul bicameralismului. Dezvoltări și statuări de principiu în jurisprudența Curții Constituționale și în doctrină (<i>dr. Ionița Cochinciu</i>)	197
5. Nulitate <i>versus</i> imprevizibilitate în cazul constatării caracterului abuziv al clauzelor contractuale (<i>avocat dr. Răzvan Scafeș</i>)	210

CONTENTS

I. JURISPRUDENCE

A. CIVIL LAW AND CIVIL PROCEDURAL LAW

1. The legal subrogation of the paying co debtor in the rights constituted to the tax creditor through an enforceable title represented by a penal sentence. Regression (totally) against the defendant co debtor guilty of committing the deed that caused the repaired civil damage. Permission of forced execution of the co debtor defendant at the request of the subrogated creditor under the enforceable title of the penal sentence, without the need for a new action in the regression to the civil court 15
2. Voluntary intervention. Appeal. Start of running of the appeal term. Reinstate the appeal. Reasons 22
3. Inadmissibility of the application for revision based on the provisions of art. 509 paragraph (1) point 11 of the Code of Civil Procedure, when the unconstitutionality of the legal provision was not invoked in the case in which the judgment contested with revision was delivered..... 29
4. Identity between a previously registered national trademark and a Community trademark rejected to be registered in Romania. Rights conferred to the holder of the protected national trademark. The sale of certain products bearing the European trademark, similar with the products sold bearing the national trademark, by a third party in the territory of Romania. Action for counterfeiting..... 37
5. Appeal against recitals. Admissibility conditions 44
6. Revision based on the provisions of art. 322 point 4 of the Code of civil procedure of 1865. Conditions and effects. Granting of the application in breach of the provisions of art. 327 paragraph (1) of the Civil Procedure Code of 1865 48

B. BUSINESS LAW

7. The acknowledgment of the provisional judicial administrator as a final administrator. Quorum requirements. Interpretation of art. 57 paragraphs (2) and (3) of Law no. 85/2014..... 55
8. Opening the insolvency proceedings. Applicability of the provisions of art. 52 of Law no. 85/2006. Conditions and effects..... 63
9. Corporate letter of guarantee. Invoking the arbitration clause. Admissibility conditions in terms of *accessorium sequitur principale* 71

C. ADMINISTRATIVE LITIGATION

10. Personal data with an identification function. Processing of national identification number or any other identifier of general application. Lack of consent to hand over a copy of the identity document..... 75
11. Admissibility of the administrative action. Unjustified refusal 80
12. Coverage of tax claims against the sole trader with the own assets of the natural person who established the business 89
13. Deregistration from the roll of chartered accountants as a result of criminal conviction
The need for a disciplinary procedur 95

D. LABOUR AND SOCIAL SECURITY LAW

14. Failure to include an employee in the basis for calculation of the sick pay of income from leases or of the differences in the salary rights obtained in virtue of a court order for a period prior to the 6-month period laid down in art. 10 paragraph 1 of the GEO no. 158/2005 103
15. Day worker. Application for issue of a certificate acknowledging the classification of the activity into the first class of work 110
16. Working hours and rest time. Period of time spent by the employee within the unit, at the disposal of the employer 116

17. Lawyer: Calculation of the pregnancy and confinement benefits. Payment of the contribution to the public pension system	125
18. The employee's psychological harassment at work. Good faith in the employment relationships. Non-compliance with the principle of dignity in work	132
19. Disciplinary dismissal procedure. Legal requirements regarding the form of the dismissal decision, laid down under the sanction of nullity	137

E. CRIMINAL LAW AND CRIMINAL PROCEDURE LAW

20. Medical practitioner within a State sanitary unit. Bribery. Constituent elements Differentiation from the offence of receiving undue benefits. Inexistence of challenge	143
21. Complaint against the order to waive criminal investigation. False statement during the administration of a civil interrogation. Failure to meet the constituent elements	158

F. APPEALS IN LAW INTEREST IN CIVIL LAW MATTERS

22. Decision no. 3 of 6 March 2017 in file no. 23/2016	164
23. Decision no. 9 of 29 May 2017 in file no. 1/2017	167
24. Decision no. 10 of 19 June 2017 in file no. 2/2017	167
25. Decision no. 11 of 19 June 2017 in file no. 3/2017	167
26. Decision no. 12 of 19 June 2017 in file no. 5/2017	168

G. APPEALS IN LAW INTEREST IN CRIMINAL LAW MATTERS

27. Decision no. 13 of 3 July 2017 in file no. 1360/1/2017	169
--	-----

H. PRELIMINARY DECISIONS FOR SOME CIVIL LAW MATTERS SOLUTION

28. Decision no. 37 of 29 May 2017 in file no. 88/1/2017	170
29. Decision no. 39 of 29 May 2017 in file no. 4153/1/2016	170
30. Decision no. 40 of 29 May 2017 in file no. 80/1/2017	170
31. Decision no. 41 of 29 May 2017 in file no. 4154/1/2016	171
32. Decision no. 42 of 20 May 2017 in file no. 173/1/2017	171
33. Decision no. 45 of 12 June 2017 in file no. 863/1/2017	171
34. Decision no. 46 of 19 June 2017 in file no. 382/1/2017	172
35. Decision no. 48 of 19 June 2017 in file no. 390/1/2017	172
36. Decision no. 51 of 3 July 2017 in file no. 487/1/2017	172
37. Decision no. 52 of 3 July 2017 in file no. 501/1/2017	173
38. Decision no. 53 of 3 July 2017 in file no. 534/1/2017	173
39. Decision no. 54 of 3 July 2017 in file no. 591/1/2017	173
40. Decision no. 55 of 3 July 2017 in file no. 683/1/2017	174

I. PRELIMINARY DECISIONS FOR SOME CRIMINAL LAW MATTERS SOLUTION

41. Decision no. 18 of 30 May 2017 in file no. 977/1/2017/HP	175
--	-----

II. RRDJ DELIBERATIONS

1. Employee's perspectives in the case of insolvency of the employer debtor	176
2. Defining characteristics of the notions of "profession/professional", "trader" and "business" in the regulation of the new Civil Code	186
3. Capacity to be sued of the land registry offices within an action in tort liability for faulty keeping the land book	193
4. Bicameralism principle. Development and ruling on the principle in the case-law of the Constitutional Court and in the doctrine	197
5. Nullity <i>versus</i> unpredictability in case of finding the abusive nature of the contractual provisions	210

A. DREPT CIVIL ȘI DREPT PROCESUAL CIVIL

1. Subrogația legală a codebitorului-plătitor în drepturile creditorului fiscal derivate dintr-un titlu executoriu reprezentat de o sentință penală. Regres (total) contra inculpatului-codebitor vinovat de săvârșirea faptei care a generat prejudiciul civil reparat. Încuviințarea executării silite a inculpatului-codebitor la cererea creditorului subrogat în temeiul titlului executoriu reprezentat de sentința penală, fără a mai fi necesară o nouă acțiune în regres la instanța civilă

The legal subrogation of the paying co debtor in the rights constituted to the tax creditor through an enforceable title represented by a penal sentence. Regression (totally) against the defendant co debtor guilty of committing the deed that caused the repaired civil damage. Permission of forced execution of the co debtor defendant at the request of the subrogated creditor under the enforceable title of the penal sentence, without the need for a new action in the regression to the civil court

Abstract

The payment of civil damages derived from a final criminal sentence made by the solidary co debtor (civilly liable party) entitles him to subrogate himself to all the rights and guarantees of the creditor's paid tax.

The deeds judged within the criminal sentence that establish on the civil side the exclusive guilt of the defendant co debtor in committing the illicit act that generated the material civil prejudice excludes, fully, a possible judicial re-evaluation from the perspective of art. 1459 of the Civil Code.

Therefore, in this case, the effect of the personal legal subrogation provided by art. 1593 and art. 1597 of the Civil Code, imposes also the transmission of the active procedural quality in the enforcement procedure, from the creditor paid tax to the payer co debtor, the latter being able to proceed to the enforcement execution of the defendant co debtor under the original enforceable title (final criminal sentence), without having to undergo a new civil court battle in order to obtain another enforceable title.

Rezumat

Plata daunelor civile derivate dintr-o sentință penală definitivă efectuată de codebitorul solidar (parte responsabilă civilmente) îi conferă acestuia dreptul de a se subroga în toate drepturile și garanțiile creditorului fiscal plătit.

Faptele judecate înăuntrul sentinței penale care stabilesc pe latura civilă vinovăția exclusivă a inculpatului-codebitor în săvârșirea faptei ilicite care a generat prejudiciul civil material exclud, de plano, o posibilă reevaluare judiciară din perspectiva art. 1459 C. civ.

De aceea, în acest caz, efectul subrogației legale personale, prevăzut de art. 1593 și art. 1597 C. civ., impune și transmiterea calității procesuale active în procedura executării silite de la creditorul fiscal plătit către codebitorul plătitor, acesta din urmă putând trece la executarea silită a inculpatului-codebitor în temeiul titlului executoriu original (sentință penală definitivă), fără să mai poarte o nouă bătălie judiciară la instanța civilă pentru a obține un alt titlu executoriu.

- Noul Cod de procedură civilă: art. 38, art. 645 alin. (2), art. 666

- Noul Cod civil: art. 1456, art. 1459, art. 1596 lit. c), art. 1597

(Tribunalul București, secția a V-a civilă, decizia civilă nr. 731/A din 10 martie 2017, trimisă, în rezumat și cu comentariu, de **avocat Ionuț Bușcan***)

Prin cererea înregistrată pe rolul Judecătoriei Sectorului 1 la data de 18 mai 2016, SPCEJ D.C.A. a înaintat spre încuviințarea executării silite titlul executoriu reprezentat de sentința penală nr. 789/2015 pronunțată de Tribunalul București la data de 15 mai 2015 în dosarul penal nr. 123, definitivă prin decizia penală nr. 527/A din 24 martie 2016 pronunțată de Curtea de Apel București, astfel cum a fost îndreptată de această din urmă instanță prin încheierea pronunțată în data de 14 aprilie 2016, la solicitarea creditorului I.D. SA împotriva debitorului S.R.M.

Prin cererea de executare silită, creditorul a solicitat punerea în executare a titlului executoriu menționat în vederea recuperării creanței în cuantum de 4.173.571 lei cu titlu de debit, la care se adaugă cheltuielile de executare.

Prin încheierea dată în camera de consiliu în data de 23 mai 2016 în dosarul nr. 123, instanța a respins încuviințarea executării silite, la solicitarea creditorului I.D. SA împotriva debitorului S.R.M., în temeiul sentinței penale nr. 789/2015 pronunțate de Tribunalul București la data de 15 mai 2015, în dosarul penal nr. 123, definitivă prin decizia penală nr. 527/A din 24 martie 2016 pronunțată de Curtea de Apel București, astfel cum a fost îndreptată de această din urmă instanță prin încheierea pronunțată în data de 14 aprilie 2016, ca neîntemeiată.

Pentru a dispune astfel, instanța a reținut următoarele:

Potrivit dispozițiilor art. 664 alin. (1) C. pr. civ., „executarea silită poate porni numai la cererea creditorului, dacă prin lege nu se prevede altfel”. Din actele și lucrările dosarului se constată că dreptul de creanță născut în baza sentinței penale nr. 789/2015, pronunțată de Tribunalul București la data de 15 mai 2015 în dosarul penal nr. 123, definitivă prin decizia penală nr. 527/A din 24 martie 2016 pronunțată de Curtea de Apel București, astfel cum a fost îndreptată de această din urmă instanță prin încheierea pronunțată în data de

* Avocat în cadrul Baroului București.

Res. 14 aprilie 2016, a fost stabilit în favoarea părții civile ANAF, și nu a apelantei I.D. SA. Faptul că aceasta din urmă a achitat debitul, în calitatea sa de parte responsabilă civilmente, naște în patrimoniul său dreptul de regres împotriva codebitorului solidar, drept ce nu poate fi valorificat decât pe calea unei acțiuni civile, în cadrul căreia instanța investită potrivit legii verifică aplicabilitatea temeiurilor de drept invocate în prezenta cerere.

Pe cale de consecință, se reține că procedura de executare silită a fost demarată de creditorul I.D. SA, astfel cum s-a reținut și în încheierea de deschidere a dosarului de executare silită, aceasta nefiind în posesia unui titlu executoriu care să îi justifice calitatea de creditor.

Pentru aceste motive, a respins cererea de încuviințare a executării silite, la solicitarea creditorului I.D. SA împotriva debitorului S.R.M., în temeiul sentinței penale nr. 789/2015 pronunțate de Tribunalul București la data de 15 mai 2015, în dosarul penal nr. 123, definitivă prin decizia penală nr. 527/A din 24 martie 2016, pronunțată de Curtea de Apel București, astfel cum a fost îndreptată de această din urmă instanță prin încheierea pronunțată în data de 14 aprilie 2016, ca neîntemeiată, având în vedere că a fost formulată de o persoană juridică ce nu deține calitatea de creditor, în sensul legii.

Împotriva acestei încheieri a declarat apel creditoarea I.D. SA, solicitând schimbarea în tot a încheierii, admiterea cererii de încuviințare a executării silite în temeiul titlului executoriu reprezentat de sentința penală nr. 789/2015 pronunțată de Tribunalul București la data de 15 mai 2015, în dosarul penal nr. 123, definitivă prin decizia penală nr. 527/A din 24 martie 2016 pronunțată de Curtea de Apel București.

În motivarea apelului se arată, în esență, că soluția de respingere a cererii de încuviințare a executării este greșită, întrucât, determinat de plata efectuată, devin incidente dispozițiile art. 1593, art. 1596 lit. c) și art. 1597 C. civ. Din interpretarea acestor dispoziții rezultă că efectul principal al subrogației este acela că subrogatul plătitor ia locul creditorului plătit și poate exercita toate drepturile și acțiunile împotriva codebitorului plătit. Drepturile și acțiunile creditorului ANAF la data la care apelanta a efectuat plata erau configurate și materializate prin titlul executoriu – reprezentat de sentința penală nr. 789/2015 pronunțată de Tribunalul București la data de 15 mai 2015, în dosarul penal nr. 123, definitivă prin decizia penală nr. 527/A din 24 martie 2016, pronunțată de Curtea de Apel București.

Subrogarea legală personală în drepturile creditorului impune și transmiterea calității procesuale active în faza executării silite în temeiul titlului executoriu care materializează creanța. Argumentele instanței de fond privind lipsa calității procesuale active în faza executării, determinat de lipsa titlului executoriu, sunt nefondate, sens în care invocă dispozițiile art. 645 și art. 38 C. pr. civ. În speță, calitatea procesuală activă de creditor a fost transmisă legal, prin efectul subrogației legale personale în drepturile creditorului plătit.

Nu există nicio rațiune pentru care reclamanta să poarte o nouă bătălie judiciară în fața instanței civile, în vederea valorificării dreptului de creanță transferat *ope legis*, împreună cu toate accesoriile.

Continuarea procesului se poate face direct în faza executării silite, iar orice apărare a debitorului în legătură cu creanța și întinderea titlului executoriu poate fi valorificată pe calea contestației la executare.

În drept, invocă art. 38, art. 466 și urm., art. 622, art. 645 alin. (2), art. 667 alin. (7) C. pr. civ., art. 1593 și art. 1596 lit. c), art. 1597 și art. 1456 C. civ.

Analizând încheierea apelată, prin prisma motivelor de apel invocate și a dispozițiilor legale aplicabile în cauză, Tribunalul reține următoarele:

Apelul este fondat.

Titlul executoriu invocat în cauză este reprezentat de sentința penală nr. 789 din 15 mai 2015 a Tribunalului București, secția I penală, prin care, în baza art. 397 alin. (1) C. pr. pen.

raportat la art. 19 C. pr. pen., s-a admis în parte acțiunea civilă formulată de partea civilă Agenția Națională de Administrare Fiscală și a fost obligată inculpata S.R.M., în solidar cu părțile responsabile civilmente S.D. SRL – prin lichidator B.Y. I.P.U.R.L. și I.D. SA, la plata către partea civilă a sumei de 4.799.910 lei, cu titlu de daune materiale, la care se adaugă obligații fiscale accesorii aferente debitului, calculate de la data scadenței obligației de plată și până la data achitării integrale a debitului.

Această sentință a rămas definitivă prin decizia penală nr. 527/A din 24 martie 2016 a Curții de Apel București, secția I penală, astfel cum a fost îndreptată prin încheierea dată la 14 aprilie 2016, în sensul că daunele materiale la care a fost obligată inculpata S.R.M., în solidar cu părțile responsabile civilmente – prin lichidator B.Y. I.P.U.R.L. și I.D.C. SA –, către partea civilă ANAF s-au stabilit în cuantum de 3.284.466 lei.

Conform adresei nr. 5754 din 13 mai 2016 emise de ANAF, suma totală de 12.599.437 lei, compusă din 3.301.183 lei daune materiale (impozit pe profit) stabilite prin sentința penală nr. 789 din 15 mai 2015 pronunțată de Tribunalul București, secția I penală, rămasă definitivă prin decizia penală nr. 527/A din 24 martie 2016 pronunțată de Curtea de Apel București în dosarul penal nr. 123 (anterior îndreptării erorii materiale cu privire la cuantum), 15.000 lei cheltuieli judiciare stabilite prin aceeași sentință, 9.279.953 lei și 3301 lei, reprezentând accesorii impozit pe profit, a fost integral achitată de I.D.C. SA după cum urmează: prin transferul sumei de 9.532.516 lei din contul disponibil din executarea silită a creanțelor stabilite de instanțele penale au fost stinse sumele de 3.301.183 lei, debit daune materiale impozit pe profit, 15.000 lei cheltuieli judiciare, 3301 lei și 6.213.032 lei accesorii impozit pe profit; prin compensarea din TVA solicitat la rambursat conform decont TVA aferent lunii februarie 2016 a fost stinsă suma de 1.431.959 lei accesorii impozit pe profit și prin compensarea din TVA solicitat la rambursat conform decont TVA aferent lunii martie 2016 a fost stinsă suma de 1.634.962 lei accesorii impozit profit. De asemenea, înscrisurile care atestă stingerea obligațiilor fiscale decurgând din sentința penală nr. 789 din 15 mai 2015 pronunțată de Tribunalul București, secția I penală, rămasă definitivă prin decizia penală nr. 527/A din 24 martie 2016, au fost depuse la dosar.

În această situație, Tribunalul reține ca fiind incidente în cauză următoarele dispoziții legale: art. 1596 C. civ., ce prevede patru cazuri în care cel care face plata se subrogă de drept, *ex lege*, în drepturile creditorului plătit, cazuri al căror element comun este interesul particular al terțului plătit în efectuarea plății. Așadar, subrogația operează prin efectul legii în folosul celui care este obligat cu alții sau pentru alții. Sunt obligați împreună cu alții codebitorii unei obligații indivizibile, codebitorii unei obligații solidare și, în raporturile dintre ei, fideiusorii ce garantează aceeași obligație. Codebitorul sau cofideiusorul care a făcut plata este subrogat *ex lege* în drepturile creditorului plătit proporțional cu partea de datorie ce revine fiecărui codebitor sau cofideiusor, conform art. 1456 C. civ.

Potrivit art. 1597 C. civ., (1) Subrogația își produce efectele din momentul plății pe care terțul o face în folosul creditorului. (2) Subrogația produce efecte împotriva debitorului principal și a celor care au garantat obligația. Aceștia pot opune noului creditor mijloacele de apărare pe care le aveau împotriva creditorului inițial.

Astfel, de la data plății operează transferul dreptului de creanță din patrimoniul subrogantului în cel al subrogatului, precum și al tuturor accesoriilor acestuia.

Indiferent care este izvorul ei, legea sau convenția, subrogația are ca efect principal transmiterea dreptului de creanță de la creditorul inițial, subrogant, către noul creditor, subrogat. Creanța rămâne identică, doar titularul acesteia se modifică. Creanța trece în patrimoniul subrogatului împreună cu toate accesoriile sale: garanțiile ce garantează executarea obligației, acțiunile al căror titular era creditorul înaintea substituției sale (acțiunea în rezoluțiunea convenției ce a dat naștere creanței transmise, acțiune revocatorie, acțiune oblică).

pericolul iminent la care era expusă. Fiind singurul codebitor solvabil din cadrul obligațional pasiv, cel mai probabil creditorul ANAF ar fi început executarea silită împotriva acesteia.

Determinat de efectuarea plății, apelanta-creditoare a inițiat demersurile judiciare luând în seamă cazul de subrogație legală personală prevăzut de art. 1596 lit. c) C. civ. și premisa evitării unei noi cereri de chemare în judecată pentru recuperarea prejudiciului de la codebitorul vinovat.

2. Efectul principal al subrogației legale personale – transmiterea creanței

Doctrina a stabilit că în cazul subrogației, ca și în cel al cesiunii de creanță, cel afectat (transmis ori transformat) este dreptul de creanță, în vreme ce obligația corelativă rămâne în patrimoniul aceluiași debitor. Așadar, subrogația este o formă de schimbare a subiectului activ al raportului juridic obligațional, alături de cesiunea de creanță și novație (*G. Boroș, M.M. Pivniceru, T.V. Rădulescu, L. Irinescu, Drept civil. Partea generală. Explicații teoretice, spețe și grile, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 42*).

De asemenea, s-a arătat că mecanismul subrogației trădează dualitatea naturii sale: față de creditorul originar plata creanței sale de către terț duce la stingerea datoriei, însă în raporturile dintre debitor și *solvens* aceasta își continuă existența, realizând, astfel, o substituție de persoane. Având în vedere aceste caracteristici, doctrina de specialitate a arătat că subrogația este „o transmisiune a creanței, care se efectuează pe fundamentul unei plăți” (*Ph. Malaürie, L. Aynes, Ph. Stoffel-Munck, Droit civil. Les obligations, Ed. Defrénois, Paris, 2007, p. 757*).

În consecință, subrogația nu implică înlocuirea creanței originare, ci aceasta se conservă și este transportată cu toate caracteristicile sale în patrimoniul codebitorului plătitor.

3. Considerentele pentru care (în speța noastră) creanța transportată este una certă, lichidă și exigibilă (la valoarea nominală) în regresul codebitorului-plătitor contra debitorului urmărit

Doctrina reglementează că temeiul regresului codebitorului plătitor va putea fi: a) acțiunea subrogatorie, întemeiată pe subrogația legală, prevăzută de art. 1596 lit. c) C. civ.; b) acțiunea personală întemeiată, după caz, pe mandat sau pe gestiunea de afaceri (*Colectiv, Noul Cod civil. Note. Corelații. Explicații, Ed. Hamangiu, București, 2011, p. 539*). Așadar, legiuitorul recunoaște un drept la acțiune codebitorului plătitor ce urmează a fi valorificat printr-o cerere de chemare în judecată împotriva codebitorilor urmăriți, însă nu este avută în vedere situația în care creanța achitată de către codebitorul plătitor este materializată într-un titlu executoriu.

Deși decizia nr. 731/A din 10 martie 2017 reține că în speță regresul intervine în temeiul art. 1456 C. civ. (situația de divizibilitate egală a prejudiciului), în realitate, în opinia noastră, temeiul legal incident este cel prevăzut de art. 1459 C. civ. (obligația solidară rezultă din *fapta* unuia dintre codebitori). Apelanta-creditoare a solicitat începerea executării silite pentru suma de 4.173.571 lei doar ca o consecință a principiului disponibilității și nu ca urmare a unei situații de divizibilitate a prejudiciului în regres.

Și acest temei exclude orice fel de discuțiune cu privire la certitudinea creanței în regres. Intimata-debitoare a fost vinovată exclusiv de săvârșirea faptei ilicite care a cauzat prejudiciul civil și aceasta rezultă din considerentele care au format convingerea instanței penale și care a dispus prin dispozitiv condamnarea acesteia pe latură civilă și latură penală.

De asemenea, reevaluarea judiciară în acțiunea în regres a situației de fapt reținute în sentința penală nr. 789 din 15 mai 2015 nu ar mai fi permisă, întrucât ar fi încălcat chiar principiul autorității de lucru judecat prevăzut de dispozițiile art. 28 alin. (1) C. pr. pen.